

Medregnes Balkanstaterne, faas for hele Europa et samlet Indførselsbeløb af 46702 Mill. Fr. og et samlet Toldbeløb af 3542 Mill. Fr. Indførselen til samtlige Europas Lande er altsaa toldbeskattet med 7 á 8 % af dens Værdi, medens Amerikas Forenede Stater i Indførselstold opkræver over en Fjerdedel af Indførselens Totalværdi.

VI.

Preussisk Erhvervsstatistik.

(Landbrugets Tilbagegang. — Erhvervslivets Industrialisering. — Virkningerne af den sociale Forsikringslovgivning).

Af den store tyske Erhvervstælling (»Berufszählung«) af 1907 ere Hovedresultaterne for Kongeriget Preussen offentliggjorte i et for kort Tid siden udkommet Ekstra-Nummer af den officielle »Statistische Korrespondenz«. Resultaterne ere i flere Henseender af Interesse, idet de illustrere de betydningsfulde erhvervsmæssige og sociale Forskydninger, der have fundet Sted siden den foregaaende Tælling (i 1895). Vi skulle saaledes anføre følgende.

Preussens hele Folkemængde er fra 1895 til 1907 vokset med $6\frac{1}{2}$ Million Mennesker, fra 31.5 til 38.0 Mill. Medens i 1895 kun 12 Millioner Mennesker eller 38 % af Befolkningen registreredes som erhvervsmæssigt beskæftigede (herunder ikke medregnet Tyende ved Husgerning), var Tallet i 1907 steget til næsten 16 Mill. eller 42 % af Befolkningen. Denne betydelige Forskydning forklares for en Del derved, at den især i Landbruget i de senere Aar herskende Arbejdmangel har bevirket, at en stor Mængde af Landbrugernes voksne og halvvoksne Børn (navnlige unge Kvinder), som tidligere alene vare beskæftigede ved Husgerning, nu udfylde lønnede Arbejders Pladser i den egentlige Bedrift. Dette er dog ikke

tilstrækkeligt til at forklare den store Forskel mellem Tallene 1907 og 1895; for en Del er denne Forskel af formel Art, idet et ikke ringe Antal unge Arbejdere af den Kategori, der tidligere stod paa Grænsen mellem det erhvervsmæssige Arbejde og det, der kan betegnes som midlertidig Medhjælp i Ny og Næ, nu anføre sig som »erwerbståtigi im Hauptberufe« — ikke mindst paa Grund af de Fordele, de derved opnaa ved at komme ind under den sociale Forsikrings Rammer (Syge-, Invalide- og Alderdomsforsikringen).

Medens, som foran nævnt, hele Befolkningen er steget fra 31.5 til 38.0 Millioner, er Landbrugsbefolkningen gaaet tilbage fra 11.4 til 10.9 Mill.; Industriebefolkningen er forøget fra 12.2 til 16.2 Mill. og Handelsgruppen fra 3.6 til 5.0 Mill. Stiller man disse Tal i Forhold til Helheden, finder man, at den Del af Preussens Befolkning, der levede af Landbrug, i 1895 udgjorde 36 $\frac{0}{100}$, men i 1907 kun 29 $\frac{0}{100}$, medens Industri og Handel i 1896 omfattede 50 $\frac{0}{100}$ og i 1907 56 $\frac{0}{100}$, — et Vidnesbyrd om den Hurtighed, hvormed Erhvervslivets Industrialisering foregaar i vore Dages Tyskland.

En Erhvervsgruppe, som i Regelen betragtes uden synderlig Interesse, er de saakaldte »Selvstændige uden Erhverv«. Denne Gruppe talte i 1895 1.2 Mill. Mennesker, men i 1907 var Tallet steget til 2.1 Mill. Grunden til denne paafaldende Stigning maa søges i Virkningerne af den sociale Lovgivning. En nærmere Undersøgelse af Gruppens Underafdelinger viser nemlig, at Antallet af »Rentenydere og Pensionister« er næsten fordoblet (steget fra 0.7 Mill. til 1.4 Mill.), medens de Personer, der leve af privat Understøttelse eller af Fattighjælp, er gaaet tilbage i Antal.
